

Брюксел, 8.12.2016 г.
COM(2016) 792 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ И СЪВЕТА**

**Четвърти доклад за напредъка, постигнат в изпълнението на Изявлението на ЕС и
Турция**

Четвърти доклад за напредъка, постигнат в изпълнението на Изявлението на ЕС и Турция

Въведение

По време на периода, обхванат от този четвърти доклад¹, изпълнението на Изявлението на ЕС и Турция² потвърди тенденцията за равномерно постигане на резултати въпреки многото съществуващи предизвикателства.

В периода след влизането в сила на Изявлението броят на преминаванията на границата значително намаля, като тази тенденция продължи през периода, обхванат от този доклад. Предотвратени бяха човешки жертви. Средният брой пристигащи на ден от Турция на гръцките острови продължи да бъде около 81 човека, което е значително по-малко в сравнение с пиковите, на които бяхме свидетели през същия период миналата година. Същевременно връщането на мигранти от Гърция в Турция се осъществява с прекалено бавни темпове. Това подлага на допълнителен натиск вече претоварената инфраструктура за прием на гръцките острови, което допринесе за случилите се наскоро инциденти, свързани с нарушаване на обществения ред. Докато общият поток към Гърция е значително по-малък в сравнение с периода преди приемането на Изявлението, положението заслужава не само внимателно наблюдение, но и, най-вече, допълнителни усилия за подобряване на положението на гръцките острови.

Има напредък и по други аспекти на Изявлението, като например непрекъснато увеличаващото се темпо на презаселване на сирийски бежанци от Турция. До момента Европейският съюз (ЕС) е отделил над 2,2 милиарда евро от Механизма за бежанците в Турция, като 677 милиона евро вече са изплатени.

Четвъртият доклад описва продължаващия напредък, както и мерките, които все още е необходимо да бъдат предприети за изпълнение на Изявлението, така че то да се утвърди като стабилен и устойчив стълб на политиката на ЕС. Европейският съвет от 20 октомври³ отбеляза, че трайното стабилизиране на положението по маршрута през Източното Средиземноморие налага по-нататъшно прилагане на това Изявление. В приетите от Съвета заключения се призовава за ускоряване на връщанията от гръцките острови в Турция, за бързо назначаване на постоянни координатори в горещите точки в Гърция, държавите членки да откликнат изцяло на призивите на съответните агенции на ЕС за предоставяне на ресурси в помощ на Гърция и за постигане на допълнителен напредък по пълния набор от ангажменти по отношение на всички държави членки от Изявлението, включително по отношение на либерализирането на визовия режим. Настоящият доклад потвърждава спешната нужда от постигане на напредък по тези въпроси.

1. Актуално положение

След Третия доклад от 28 септември 2016 г. общият брой на лицата, пристигнали от Турция на гръцките острови, беше 5 687⁴ или 81 новопристигнали на ден⁵. Въпреки че новопристигналите на ден все още са повече, отколкото преди лятото, техният брой остава значително по-нисък в сравнение със същия период на миналата година (около 390 000 общо от 28 септември до 4 декември 2015 г.), както и в сравнение периода до месеца, предшестваш Изявлението (когато средният брой на новопристигналите надвишаваше 1 700 на ден). 63 жертви и безследно изчезнали в Егейско море са регистрирани след Изявлението на ЕС и Турция. Въпреки че всяка загуба на човешки живот

¹ След COM(2016) 231 final , 20 април 2016 г. („Първият доклад“), COM(2016) 349 final , 15 юни 2016 г. („Вторият доклад“) и COM(2016) 634, 28 септември 2016 г. („Третият доклад“).

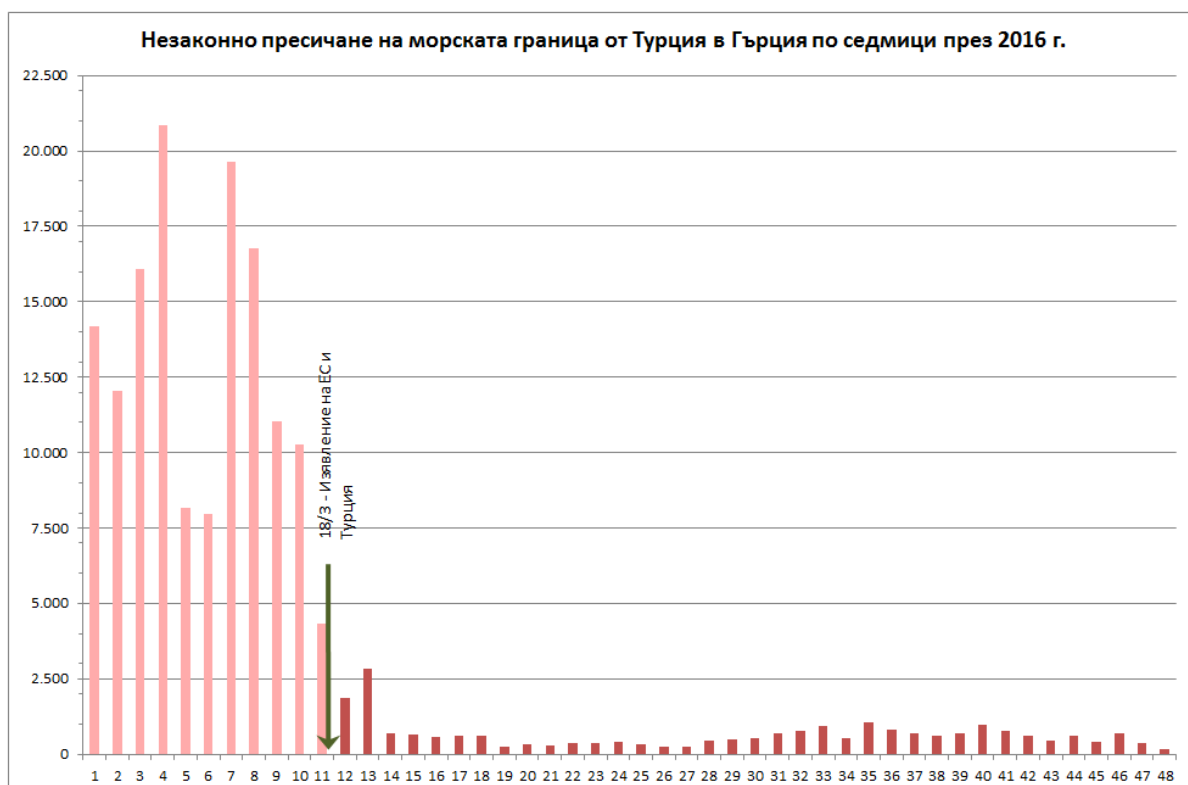
² <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/07-eu-turkey-meeting-statement/>

³ <http://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2016/10/21-european-council-conclusions/>

⁴ Налични данни от на Европейската гранична и брегова охрана за периода 26 септември до 4 декември 2016 г.

⁵ Общо за осемте месеца преди подписването на Изявлението на ЕС и Турция бяха регистрирани 865 425 новопристигнали, а за осемте месеца, последвали Изявлението — 22 838.

предизвиква голямо съжаление, тези цифри представляват значителен спад на броя на смъртните случаи, като се има предвид че повече от 592 души загинаха през 2015 г.⁶

Засилена координация и сътрудничество

Координаторът на ЕС за изпълнение на Изявлението на ЕС и Турция⁷ осигурява всекидневната работа по него с гръцките и турските органи, агенциите на ЕС, международните организации и други държави членки с акцент върху ускоряване на процесите на предоставяне на убежище, увеличаване на броя на завръщащите се мигранти от гръцките острови в Турция и въвеждане на подходящи мерки за сигурност в горещите точки. С оглед на гарантиране на пълното изпълнение на Изявлението на ЕС и Турция и облекчаване на натиска върху гръцките острови изпълнението трябва да бъде засилено и ускорено. За тази цел и по отношение на действията от страна на ЕС, координаторът на ЕС, заедно с гръцките власти, състави общ план за действие, който публикува днес. Планът бе съставен, за да изтъкне допълнителните усилия, необходими от всички страни в процеса: Гърция, държавите членки, Европейската гранична и брегова охрана, Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, Комисията и международните организации (Международната организация по миграция и ВКБООН) с цел да се осигури пълното изпълнение на Изявлението на ЕС и Турция, и особено по отношение на намаляване на натиска, на който са подложени гръцките острови. Чрез съвместна работа на тази основа се преследва целта до април 2017 г. да се навакса закъснението в обработката подадените молби за убежище на гръцките острови. От своя страна Комисията прие ключовите точки от съвместния план за действие, така както са изложени в приложение 1.

Участието на държавите членки е от ключово значение за ефективността на предоставяната от агенциите на ЕС подкрепа за изпълнението на Изявлението на ЕС и Турция. На заседанието си на

⁶ Данните за жертвите са предоставени от Международната организация по миграция; периодът обхваща месеците от април до края на ноември. Докато Третият доклад обхващаше само гръцките териториални води на Егейско море, настоящият доклад обхваща цялата площ на Егейско море.

⁷ Координаторът на ЕС беше определен от председателя на Европейската комисия (http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-942_en.htm) вследствие на заключенията на Европейския съвет от март 2016 г. (<http://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2016/03/18-european-council-conclusions/>).

20 октомври Европейският съвет подчерта значението на това изискванията на агенциите на ЕС за персонал да бъдат изцяло изпълнени, както и във връзка с резервата от експерти за намеса в областта на убежището на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището за оказване на помощ във всеки един момент и с достатъчен брой служители на държавите членки на предна линия. За да осигури бърз отговор на призива на Европейския съвет за допълнителен персонал, Европейската служба за подкрепа в областта на убежището изработи широкообхватна пилотна програма за обучение, която да гарантира, че отговорни служители с ограничен опит на национално равнище могат да бъдат изпратени в помощ на гръцките органи. Въпреки това посочените в предишните доклади недостатъци все още не са напълно преодоляни.

Към 5 декември Европейската служба за подкрепа в областта на убежището е изпратила 93 устни преводачи в Гърция и 74 експерти от държавите членки, 52 от които са изпратени в горещите точки, като 39 от тях са служители, обработващи молби. Към момента има недостиг на 61 служители. Предвид необходимостта от изпращане на допълнителен брой служители на 11 ноември Европейската служба за подкрепа в областта на убежището изпрати искане до държавите членки за 150 експерти в областта на убежището, включително на 100 служители за работа на островите, но въз основа на предложенията, получени до 5 декември, се очаква общият брой командировани експерти да намалее, считано от настоящия момент до края на годината. Ако не бъдат взети спешни мерки за промяна на това обстоятелство, то ще има сериозен отрицателен ефект върху бързината на разглеждането на случаите и ще увеличи риска от продължаване на надвишаването на капацитета на островите.

Що се отнася до граничната подкрепа, към 5 декември от Европейската гранична и брегова охрана са изпратени 682 служители в Гърция, включително общо 54 служители, ангажирани с изпълнението на Изявлението. Това означава недостиг от 13 командировани служители до 14 декември, а след това недостигът ще достигне 57 служители. По отношение на Европол броят на командированите служители, които са изпратени понастоящем за извършване на проверки за сигурност на втора линия в горещите точки, се е увеличил до 24 (включително 21 командировани служители и трима души собствен персонал). Към момента 4 допълнителни служители на Европол са изпратени в Регионалната работна група на Европейския съюз в Пирея за координационни действия, в допълнение към служителите, изпратени на петте острова за извършване на проверки за сигурност на втора линия. Изглежда, че командироването чрез Европол продължава да задоволява потребностите, но необходимостта за гъвкавост спрямо бъдещо увеличение на потоците трябва да бъде следена от близо.

При тези обстоятелства и по-специално във връзка с рисковете от увеличаване на пренаселеността, свързана с изчерпвания капацитет за прием на островите, и свързаните с това рискове за обществения ред, държавите членки следва спешно да увеличат ангажиментите си към Европейската служба за подкрепа в областта на убежището. Държавите членки следва да изпълняват обещанията си и да изпращат исканите от Европейската гранична и брегова охрана служители, както и да ги съобразяват с изискваните профили и бройка. Осигуряването на наличие по всяко време от служители, готови за командироване, и на техническо оборудване, необходимо за ефективното изпълнение на операциите, координирани от Европейската гранична и брегова охрана, е от съществено значение за нейната оперативна ефективност, т.е. за Агенцията и граничните органи на държавите членки, които се сблъскват с незаконния миграционен поток, преминаващ по маршрута през Източното Средиземноморие.

Турските служители за връзка, които бяха отзовани след опита за преврат, бяха повторно изпратени на гръцките острови на 25 октомври. Турската брегова охрана охранява активно източната част на Егейско море, като отчита висок брой на предотвратени опити за преминаване от Турция седмично (около 450—500 задържани лица).

Благодарение на командироването на служител за връзка на Европейската гранична и брегова охрана на кораб под ръководството на НАТО през април 2016 г. и подписването на стандартни оперативни процедури между Европейската гранична и брегова охрана и морското командване на НАТО през юли, сътрудничеството в Егейско море се задълбочи под формата на общ ситуационен анализ,

дейности за ранно предупреждение, наблюдение и споделяне на оперативна информация с гръцката и турската брегова охрана. Това сътрудничество има за цел допълнително да повиши високата степен на разкриваемост и да се ускори обмена на информация за случаите на контрабанда на мигранти. За тази цел НАТО предостави наскоро на Европейската гранична и брегова охрана оборудване за достъп до нейната регионална ограничена мрежа за по-нататъшно ускоряване на обмена на информация между двете операции.

Информационни инициативи

Въз основа на дейността на работната група за изготвянето на информационна стратегия за мигрантите известен медиен консорциум е в процес на създаване на онлайн „Информационен портал за мигранти“ в сътрудничество с Комисията. Очаква се той да заработи в началото на 2017 г. и да информира милиони потенциални мигранти по целия свят за опасното пътуване и правните пречки при опитите да се влезе в ЕС.

Като последваща мярка на информационната кампания, организирана на всички горещи точки на островите през юли и август с цел информирание на мигрантите относно техните права и възможности, Комисията подпомага гръцките органи при създаването на постоянни информационни центрове във всички горещи точки. В тях ще бъдат назначени експерти от гръцките органи, както и от европейски и международни организации, за да се осигури надежден източник на информация за мигрантите. На остров Хиос вече е създаден такъв информационен център, а този на остров Лесбос е в процес на подготовка. Комисията подготвя основни документи и информационни материали в сътрудничество с гръцките органи, агенциите на ЕС, Международната организация по миграция и Върховния комисариат на ООН за бежанците.

Основни предизвикателства и следващи стъпки

- Във връзка с рисковете от увеличаване на пренаселването, свързано с изчерпването на капацитета за прием и свързаните с това рискове за обществения ред, държавите членки следва спешно да осигурят необходимите експерти в съответствие с поетия ангажимент по време на заседанието на Европейския съвет през октомври, така че Европейската служба за подкрепа в областта на убежището да може да ускори обработването на молби за убежище на гръцките острови и ако е необходимо, да използва широкообхватната програма за обучение на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището за назначаването на младши служители.
- Държавите членки следва да продължат да изпращат служители за Европейската гранична и брегова охрана, които да отговарят на необходимия брой и профили.
- Откриване на „Информационния портал за мигранти“ от медийния консорциум в началото на 2017 г.
- Своевременно откриване на информационни точки на всички горещи точки на островите за осигуряване на пряка информация на мигрантите.

2. Връщане на всички нови незаконни мигранти от Гърция в Турция

В Изявлението се предвижда да бъдат връщани всички нови незаконни мигранти и търсещи убежище лица, чиито молби са били обявени за недопустими или неоснователни, преминали от Турция към гръцките острови след 20 март. Тези мерки се изпълняват стриктно в съответствие с изискванията на ЕС и международното право и при пълно зачитане на принципа на *забрана за връщане*.

Връщане на мигранти

След Третия доклад от 28 септември 2016 г. и връщането на турските служители за връзка на островите и подновяването на действията по връщане на мигранти в началото на септември, 170 лица, влезли в Гърция през Турция, са върнати обратно в Турция в рамките на Изявлението на ЕС и Турция, включително 42 сирийци, с което общият брой на върнати мигранти след приемането на Изявлението на ЕС и Турция става 748. Другите върнати мигранти включват пакистанци (394), афганистанци (61), алжирци (68), иракчани (17), бангладешци (26), иранци (8), шриланкийци (16) и

мароканци (15). Върнатите лица са получили отрицателни решения за предоставяне на убежище (включително отрицателни второинстанционни решения), оттеглили са молбите си за убежище или не са подали молба за убежище. Общо 1 187 незаконни мигранти са били върнати от Гърция в Турция през 2016 г. по силата на Изявлението на ЕС и Турция или двустранния протокол за обратно приемане между Гърция и Турция, от които 95 сирийци.

Като цяло броят на върнатите мигранти е нисък, но е и под този на новопристигналите. Броят на върнатите мигранти отбелязва известно увеличение през октомври, когато ежеседмично се провеждат операции по връщане, но през първата половина на ноември (когато са върнати само четирима пакистанци) се отбелязва липса на реакция или забавена такава от страна на турските органи по отношение на искания от гръцка страна за операции за връщане в съответствие с Изявлението на ЕС и Турция⁸. Въпреки че Гръцката служба по въпросите на убежището удвои броя на експертите, които работят на островите, и се очаква до края на тази година допълнително да бъдат наети експерти, са необходими още усилия, включително чрез командироването на експерти от държавите членки посредством Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, за да се ускори обработката на молби за убежище на първа инстанция, а броят на върнатите мигранти да се увеличи трайно⁹.

Мигрантите, които не са сирийци, биват връщани в Турция с кораб и прехвърляни в център за задържане в Къркларели, където биват информирани за своите права, включително за възможността да кандидатстват за международна закрила в Турция. Според наличните данни досега 47 души са кандидатствали за закрила пред турските органи: на един човек е предоставен статут на бежанец, а останалите 46 са освободени от центъра за задържане в очакване на решения по техните молби. Досега около 417 души, които не са кандидатствали за бежански статут в Турция, са били върнати в своята държава по произход. По отношение на сирийците, те биват връщани от гръцките острови със самолет и настанявани в бежански лагер в Дужици. Те имат право да кандидатстват за временна закрила и след бърза предварителна регистрация се освобождават и могат да се установят в провинция по свой избор или да останат в лагера. Досега всички върнати сирийци са били предварително регистрирани, освен десет, които са решили доброволно да се върнат в Сирия. Върховният комисариат на ООН за бежанците и Делегацията на ЕС в Турция посетиха наскоро центъра за задържане в Къркларели и бежанския лагер в Дужици.

В Турция 11 102 сирийски граждани (към 15 ноември) са получили разрешителни за работа през 2016 г.

След Третия доклад от 28 септември 2016 г., 869 души са се върнали доброволно в държавите си по произход от континенталната територия на Гърция и 163 от островите с подкрепата на **програмата за подпомагане на доброволното връщане и реинтеграция**. От 1 януари 2016 г. общо 5 710 мигранти са използвали програмата за доброволно връщане от Гърция. Програмата бе реструктурирана с оглед увеличаване на тези усилия. Оттук нататък всички участващи лица от островите би трябвало да могат да се възползват максимално от помощта за реинтеграция. Пълноценното участие на Гърция във финансираните от ЕС програми за връщане на мигранти (и по специално програмата „Европейска мрежа за реинтеграция“) и използването от нейна страна в максимална възможна степен на финансовата и техническа помощ, предлагана в рамките на тези програми, също ще подкрепи усилията за връщане на мигрантите.

Правни мерки

⁸ Според гръцката полиция това е довело до прекратяването на операция за връщане на 69 лица и отлагането на две операции за връщането на 68 лица.

⁹ Тези усилия включват по-специално по-добра координация на административните процедури, практическо взаимодействие между Гръцката служба по въпросите на убежището (отговаряща за предоставянето на убежище) и гръцката полиция (отговаряща за връщането на мигранти) чрез подобрен обмен на информация по време на процедурата и по-добро съгласуване на процедурите за предоставяне на убежище и за връщане/обратно приемане. По-специално, следва да бъдат предприети мерки, за да се задейства процедурата по връщането на мигранти на възможно най-ранен етап.

Новосъздаденият апелативен орган вече работи чрез шест постоянни **апелативни комитети** (и един заместващ на постоянните комитети). Те вземат решения по подадени жалби след 20 юли срещу първоинстанционни решения на Гръцката служба по въпросите на убежището по процедурите за допустимост (прилагани спрямо националности с ниско равнище на признаване). С оглед подобряване на ефективността на новия апелативен орган и увеличаване на броя на решенията на втора инстанция на 25 октомври гръцкото правителство реши¹⁰ да създаде седем допълнителни апелативни комитети, като така техният общ брой стана 13, като смята да увеличи общия брой на апелативните комитети на 20 до края на февруари 2017 г. с цел увеличаване на броя на взетите решения всеки месец. Министерството на правосъдието и Върховният комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН) финализира избора на членове на тези допълнителни седем комитета, които се очаква да започнат работа до края на декември. Комисията продължава да оказва подкрепа на гръцките органи за ускоряване на процеса на предоставяне на статут на бежанец на първа и втора инстанция и подобряване на производителността на Службата по въпросите на убежището и апелативния орган.

По отношение на случаите на гръцките острови, общият брой **жалби** по допустимост и по същество срещу всички 6 040¹¹ първоинстанционни решения, приети досега от Службата по въпросите на убежището, е 2 014¹². Досега са приети 838 решения на втора инстанция по тези 2 014 апелативни дела (т.е. в 42 % от делата). От 407 решения по жалби за допустимост до момента 17 второинстанционни решения са потвърдили първоинстанционните решения за недопустимост, а 390 второинстанционни решения са отменили първоинстанционните решения за недопустимост¹³. Що се отнася до 431-те второинстанционни решения по същество, 369 са потвърдили отрицателните първоинстанционни решения, а 62 са отменили тези отрицателни решения.

Новите апелативни комитети изпълняват важна функция, като гарантират, че всички имат възможност да упражняват своите законни права. Темпът на вземане на решения обаче е бавен, което оказва пряко влияние върху изпълнението на Изявлението. До момента новите апелативни комитети са издали 366 решения в контекста на Изявлението на ЕС и Турция: 14 по отношение на допустимостта и 352¹⁴ по същество. На 29 ноември Гръцкият държавен съвет проведе заседание относно конституционността на състава на новите апелативни комитети и се очаква да вземе решение по въпроса до края на тази година. Това решение ще бъде особено важно за напредъка по много други дела.

Оперативни мерки

Все по-пренаселените приемни центрове в горещите точки и скорошните инциденти, предизвикани от мигранти и местното население на островите,¹⁵ допринесоха за утежняване на и без това трудните условия за работа и живот на островите. На островите има 16 295¹⁶ мигранти, докато капацитетът на официалните приемни центрове е едва 7 450 места и допълнителни 754 места по схемата за наемане на ВКБООН. Управлението на горещите точки се усложнява и от натиска върху гръцките органи в континенталната част на страната — гръцките органи отчитат общ брой от 62 000 мигранти в континенталната част и на островите към 6 ноември.

¹⁰ Общо министерско решение 6373/2016.

¹¹ От приемането на Изявлението до 27 ноември на гръцките острови са подадени общо 9 304 молби за убежище. По тези 9 304 молби Гръцката служба по въпросите на убежището е взела 6 040 решения в контекста на процедурите на островите след 20 март, включително 4 506 по въпросите на допустимостта и 1 534 по същество.

¹² Към 27 ноември 2016 г.

¹³ Общата цифра включва второинстанционни решения, отменящи решения на първа инстанция за недопустимост, както и такива, предоставящи статут на бежанец.

¹⁴ С които се потвърждават отрицателните първоинстанционни решения по 350 дела и се отменя решението по две дела.

¹⁵ Например на остров Лесбос офисът на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището понесе щети от умишлено опожаряване на контейнерите за смет, а в лагера „Соуда“ на Хиос в средата на ноември бяха запалени заслони.

¹⁶ Към 5 декември.

Освен че прави усилия да ускори обработката на молбите за убежище и връщането на незаконните мигранти в Турция, Гърция взема редица мерки за облекчаване на горещите точки. Уязвими мигранти и семейства са пренасочени към схемата за наемане на ВКБООН или хотели на островите. Лица, които не могат да бъдат върнати в Турция по силата на Изявлението на ЕС и Турция, уязвими групи и непридружени ненавършили пълнолетие лица също се прехвърлят към континентална Гърция. Към 1 декември общо 2 675 такива лица са прехвърлени в континентална Гърция. Тези хора са насочени към схемата за наемане на ВКБООН или към места за настаняване в континенталната част, или сами са си осигурили жилища във вътрешността на страната. Осигуряването на подходящо настаняване на непридружените ненавършили пълнолетие лица остава първостепенен приоритет за Комисията, която е осигурила финансиране за допълнителен приеман капацитет и насърчава държавите членки да ускорят преместването на отговарящите на условията непридружени ненавършили пълнолетие лица от Гърция и Италия.

На остров Лесбос е въведена система по ускорена процедура за мигранти от държавите от Магреб, Пакистан и Бангладеш, като регистрацията¹⁷, провеждането на интервю и нотификацията отнемат само няколко дни. Гръцките органи също работят в сътрудничество с местните органи за създаване на допълнителен капацитет за задържане или за разширяване на съществуващите центрове на островите, за да се увеличи капацитетът от центрове от затворен тип за настаняване преди извеждане от територията. Съществува постоянна необходимост от осигуряване на достатъчен капацитет от приемни центрове, които да работят при зимни условия на островите, и в момента центровете за настаняване се адаптират. В отговор на зимните условия партньорите, предоставящи хуманитарна помощ, раздават — с подкрепата на ЕС — дрехи и други, необходими за бита предмети.

С оглед на справянето с някои предизвикателства, свързани със сигурността, и подобряване на обществения ред на островите, гръцката полиция е изготвила планове за безопасност и евакуация за всички лица и организации от горещите точки. Изготвени са ръководства за спешни ситуации за евакуацията при евентуални инциденти на персонала на агенциите на ЕС и експертите от държавите членки, работещи в горещите точки, а гръцката полиция е увеличила броя на полицаите на островите, включително специално обучени отряди за борба с безредиците, които са разположени в близост до офисите за обработка на молбите за убежище, и планира да увеличи още броя на тези служители. Европейската служба за подкрепа в областта на убежището също засилва сигурността на офисите за обработка на молби за убежище в горещите точки.

Въпреки направените досега подобрения, са необходими допълнителни усилия за справяне с проблемите на островите. Службата за регистрация и установяване на самоличността следва приоритетно да финализира и приеме стандартни оперативни процедури за горещите точки с цел подобряване на процедурите при пълно съобразяване с Изявлението на ЕС и Турция. Срокът между подаването и внасянето на молбата следва да бъде съкратен в съответствие с член 6, параграф 2 от Директивата за процедурите за убежище, който предвижда, че лице, което е подало молба за международна закрила, разполага с действителна възможност да внесе своята молба възможно най-скоро. Гръцките постоянни координатори в горещите точки все още не са поели своите функции, въпреки че през последните дни неколкратно бе обявено, че назначаването им предстои. Те спешно трябва да стъпят в длъжност, за да се гарантира цялостното управление на горещите точки, включително от гледна точка на сигурността. Следва също още полицейски служители да бъдат разположени на място¹⁸. Според анализите полицейските сили, които съответстват в задоволителна степен на нуждите за гарантиране на сигурността и обществения ред в горещите точки спрямо настоящото положение, трябва да бъдат три до седем пъти повече от разположения в момента капацитет, като точният брой на командированите служители е различен за различните острови.

Финансова подкрепа от ЕС за Гърция

¹⁷ Лицата, попълнили молба, следва да имат възможност да я внесат възможно най-скоро в съответствие с член 6, параграф 2 от Директивата за процедурите за убежище.

¹⁸ 180 полицаи са командировани на островите със съфинансиране от Европейската гранична и брегова охрана, както следва: Лесбос: 40, Хиос: 40, Самос: 40, Лерос: 30, Кос: 30. Те представляват част от общо 247 полицаи, командировани на островите.

Като се има предвид, че финансовата подкрепа от ЕС за Гърция е съсредоточена не само върху горещите точки, които са изправени пред най-неотложните проблеми, помощта за континентална Гърция също дава положителен тласък на изпълнението на Изявлението. Вземат се мерки, за да се гарантира, че пълното усвояване на наличните 509 милиона евро за гръцките национални програми през периода 2014—2020 г. по линия на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ и фонд „Вътрешна сигурност“ ще започне възможно най-скоро. Прехвърлянето на управлението на националните програми от отговорния орган към Министерството на икономиката, развитието и туризма бе осъществено през октомври. Беше отчетена необходимостта от преразглеждане на двете национални програми с оглед на по-доброто им приспособяване към текущите нужди: програмата на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ беше одобрена наскоро, а тази на фонд „Вътрешна сигурност“ в момента се финализира и много скоро ще бъде одобрена. Комисията продължава да приканва гръцките органи да използват националните си програми ефективно и работи в тясна взаимовръзка с тях за подобряване на механизмите за изпълнение, така че наличните ресурси да могат да се използват за удовлетворяване на спешните нужди и по-специално на тези в областта на приемането на мигранти и граничния контрол (например регистрация, установяване на самоличност и снемане на пръстови отпечатъци). От 352,8 милиона евро, предоставени на Гърция като спешна помощ чрез посочените по-горе два фонда, приблизително 70 милиона евро са подпомогнали пряко изпълнението на Изявлението на ЕС и Турция, като са били предоставени на гръцките органи или пряко, или чрез агенции на ЕС и международни организации¹⁹.

Освен това са предоставени 199 милиона евро по линия на инструмента за спешна подкрепа на ЕС, създаден от Съвета на 15 март 2016 г. През декември ще бъдат предоставени допълнителни бюджетни средства в размер на 50 милиона евро с цел покриването на съществуващи дефицити в Гърция при предоставянето на храна и подслон и за гарантиране на бърз отговор на непредвидени ситуации. Партньорите, предоставящи хуманитарна помощ по линия на инструмента за спешна подкрепа, реагират според нуждите на континенталната част и на островите. По-специално на островите помощта се предоставя чрез отпускане на пари в брой за различни цели, строителство на допълнителни, неофициални центрове за прием и предоставяне на здравни услуги, храна, вода, санитарни условия и други услуги от първа необходимост.

Основни предизвикателства и следващи стъпки

- спешно ускоряване на обработването на молбите за убежище, по-специално на островите — от подаването на молбата до обжалването и приемането на окончателно решение — в съответствие с европейското и международното право;
- увеличаване на броя на апелативните комитети и взетите решения от всеки отделен комитет, като се даде приоритет на островите;
- спешно ускоряване на темпа на връщане в Турция по линия на Изявлението на ЕС и Турция;
- подобряване на мерките за сигурност и безопасност на островите, по-специално чрез назначаването на постоянни координатори в горещите точки и увеличаване на броя на командированите гръцки полицаи;
- увеличаване на капацитета за приемане на островите при зимни условия;
- осигуряване на прехвърлянето на непридружените ненавършили пълнолетие лица в специализирани структури;
- привеждане в пълна оперативна готовност на новосъздадения национален орган, отговарящ за управлението на националните програми по линия на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ и фонд „Вътрешна сигурност“, за да се улесни ефективното усвояване на наличните средства по тези програми като приоритетна задача.

¹⁹ Съществената финансова помощ от ЕС е използвана за осигуряване на подслон, жилища, здравни услуги, транспорт и друга инфраструктура в горещите точки на островите чрез финансиране на Министерството на отбраната и ВКБООН; увеличаване на капацитета на Министерството на вътрешните работи и административната реформа за обработка на молбите за убежище и предоставяне на услуги на граждани от трети държави; увеличаване на персонала на централните за първоначално приемане; укрепване на капацитета на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището при обработката на молби за убежище и снемане на пръстови отпечатъци; и финансирането на пилотен проект за подпомагане на доброволните връщания в Турция.

3. Презаселване от Турция в ЕС на принципа „един за един“

Актуално положение

Към 5 декември общият брой сирийски граждани, които са били презаселени от Турция в ЕС и Норвегия съгласно рамката „един за един“, е 2 761. След Третия доклад от 28 септември 2016 г. 1 147 (до 5 декември) сирийци са били презаселени в 8 държави членки (Белгия, Финландия, Франция, Германия, Италия, Люксембург, Нидерландия и Швеция). Общият брой лица, одобрени и очакващи презаселване в момента, е 340. В резултат на това, както и при предишния отчетен период, темпът на презаселване е напреднал значително в сравнение с темпа на връщане от гръцките острови. И този темп трябва да се поддържа.

Комуникацията между държавите членки и Турция относно планираните мисии в Анкара за определяне на лица за презаселване и мисиите за презаселване от Анкара се е подобрила и допринася за по-добрата координация и планиране на дейностите по презаселване, както и за оптимизиране на ресурсите. Беше установен по-постоянен темп на презаселване²⁰. Към редица държави членки наскоро бяха препратени допълнително кандидати от ВКБООН, а други вече са планирали бъдещи мисии и операции за презаселване в следващите месеци.

Освен списък с 5 700 сирийски бежанци, посочени за евентуално презаселване, предоставен на 2 септември, турските органи са подали на ВКБООН нови списъци съответно с 5 000 и 2 000 души на 7 октомври и 18 ноември. Следващият списък с приблизително 2 000 сирийци е предвиден за декември, а ВКБООН също така очаква от турските органи да проверят предишни списъци с приблизително 4 000 сирийци. Ако това бъде направено, ВКБООН са посочили, че ще има достатъчен брой мигранти за презаселване през първите месеци на 2017 г. Въпреки това ВКБООН прогнозира, че през първите три месеца на 2017 г. ще трябва да получава от турските органи 10 000 досиета месечно (само за европейски програми за презаселване). Държавите членки на ЕС вече са започнали да изпращат на ВКБООН своите квоти за презаселване за следващата година.

Оперативни мерки

Екипът на ЕС по презаселването продължава да координира и да подпомага операциите на държавите членки и връзките с Международната организация по миграция, ВКБООН и турската Генерална дирекция „Управление на миграцията“. ВКБООН работи в тясно взаимодействие с турските органи за подобряване на качеството на регистрацията при съставянето на списък с лица, посочени за евентуално презаселване, и подкрепя турските органи при създаването на устойчив механизъм за регистрация на всички сирийци, на които е дадена временна закрила, намиращи се в страната. Проектът стартира в края на октомври, като първоначално обхващаше 30 провинции (от общо 81) с по-малък брой сирийци, и трябва да доведе до пряк резултат за реално осигуряване на лица за презаселване.

В резултат на предварително поет ангажимент по линия на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ Комисията предоставя допълнително по националните програми на засегнатите държави членки обща сума от около 213 милиона евро за приемане на сирийски граждани, пребиваващи в Турция²¹.

Основни предизвикателства и следващи стъпки

- поддържане на темпа на презаселване;
- приключване от страна на Комисията на финансирането на съответните национални програми по линия на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ за прием на сирийски граждани, пребиваващи в Турция.

²⁰ COM(2016) 791 final.

²¹ Това следва от приетото на 28 септември Решение (ЕС) 2016/1754 на Съвета, което позволява на държавите членки да изпълняват задълженията си по силата на Решение (ЕС) 2015/1601 като използват 54 000 неразмеселени места и приемат кандидати за международна закрила от Италия и Гърция или сирийски граждани, които очевидно се нуждаят от международна закрила и се намират на територията на Турция, чрез презаселване или други форми на законен прием.

4. Предотвратяване на появата на нови морски или сухопътни маршрути за незаконна миграция

Усилията за контролиране на потоците по маршрута през Източното Средиземноморие не са довели до съществена промяна на маршрута през Турция, макар че е налице транспортиране на малък брой мигранти към Италия и Кипър. През отчетния период 18 лодки общо за 1500 мигранти са пристигнали в Италия от Турция, а две лодки са пристигнали в Кипър с общо 212 мигранти²² на борда, като всички те са били сирийци.

По суша редовно се регистрират незаконни преминавания на сухопътните граници на Турция с България и Гърция, въпреки че техният брой изглежда е намалял след Третия доклад от 28 септември 2016 г. В момента се регистрират средно 10 незаконни преминавания на границата на ден от Турция в Гърция и по-малко от четири от Турция към България²³. Комисията отпусна 160 милиона евро за спешно подпомагане на България в подкрепа на управлението на границите и миграцията. Вече са отпуснати 101 милиона евро с авансовите плащания, а наскоро бяха подадени заявления за финансиране във връзка със спешните нужди за останалите 59 милиона евро. На 6 октомври новата Европейска агенция за гранична и брегова охрана беше официално открита на границата на България с Турция. Към 5 декември Европейската гранична и брегова охрана е разположила 68 служители на тази граница.

5. Доброволна схема за хуманитарно приемане

Както беше посочено по-рано, в Съвета, в тясно сътрудничество с Комисията, Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, ВКБООН и Международната организация по миграция, продължава обсъждането на стандартните оперативни процедури за доброволната схема за хуманитарно приемане. След като стандартните оперативни процедури бъдат договорени, следва да бъде преценено дали са изпълнени условията за задействане на схемата. В Изявлението на ЕС и Турция се посочва, че схемата ще бъде задействана, след като спрат или поне значително и трайно намалят незаконните преминавания между Турция и ЕС. Въвеждането на схемата ще насърчи изпълнението на Изявлението, като осигури на сирийските граждани безопасна и законна алтернатива на незаконната миграция в ЕС.

6. Либерализиране на визовия режим

Що се отнася до изпълнението на пътната карта за либерализиране на визовия режим, в Третия доклад от 28 септември 2016 г. са описани седем целеви условия, които остава да бъдат изпълнени:

- издаване на *биометрични документи за пътуване*, изцяло съвместими със стандартите на ЕС;
- приемане на предвидената в пътната карта мярка за предотвратяване на *корупцията*;
- сключване на *споразумение за оперативно сътрудничество с Европол*;
- преразглеждане на законодателството и практиките за борба с *тероризма* в съответствие с европейските стандарти;
- привеждане на законодателството за *защита на личните данни* в съответствие със стандартите на ЕС;
- предлагане на ефективно *съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси* на всички държави — членки на ЕС;
- изпълнение на всички разпоредби на *Споразумението за обратно приемане между ЕС и Турция*.

²² След приемането на Изявлението на ЕС и Турция общият брой незаконни мигранти от Турция към Кипър е 324.

²³ В сравнение съответно с 14 и 13 за същия период през 2015 г.

Както беше посочено по-рано Комисията насърчава усилията на Турция да изпълни възможно най-скоро всички оставащи критерии от пътната карта за либерализиране на визовия режим²⁴. Комисията и Турция продължават задълбочения диалог за намиране на решения, както и за определяне на законодателните и процедурните промени, необходими за изпълнението на всички оставащи критерии.

Що се отнася до критерия за издаване на биометрични документи за пътуване, на 1 ноември Турция започна издаването на второ поколение паспорти, които включват както снимка, така и пръстови отпечатыци на притежателя на паспорта. Паспортите, които използват криптиращата система ЕАС (разширен контрол върху достъпа) в съответствие с действащите стандарти на Международната организация за гражданско въздухоплаване и стандартите на ЕС от 2014 г., ще се издават временно, докато започне издаването на трето поколение паспорти, които съответстват напълно на стандартите на ЕС и на критерия от пътната карта за либерализиране на визовия режим. Третото поколение паспорти се съфинансират от ЕС и се очаква да влязат в обращение в края на първото тримесечие на 2017 г.

Комисията приканва няколко пъти Турция да продължи да изпълнява двустранните си споразумения за обратно приемане с Гърция, България и Румъния. През септември турските органи договориха двустранно практическо споразумение за обратно приемане на граждани на трети държави от България; в контекста на това споразумение България е поискала обратно приемане на 543 лица, от които досега Турция е приела 19. По отношение на обратното приемане на турски граждани в периода януари—октомври 2016 г., Турция е одобрила 148 от 301 получени молби за обратно приемане и 117 турски граждани са приети обратно по силата на Споразумението за обратно приемане между ЕС и Турция. По отношение на практическото сътрудничество, все още има проблеми, свързани например със спазването на предвидените в споразумението срокове²⁵.

Успоредно с това продължиха обсъжданията за постигане на компромис между съзаконодателите по предложението на Комисията²⁶ за укрепване на съществуващия механизъм за суспендиране, в който се посочват обстоятелствата, водещи до евентуално суспендиране на безвизовото пътуване на гражданите на всички държави, за които визовият режим е либерализиран.

7. Механизъм за бежанците в Турция

След Третия доклад от 28 септември 2016 г. Комисията продължава усилията си за посрещане на най-критичните нужди на бежанците и местните общности в Турция. Общата сума, отпусната по линия на Механизма както за хуманитарна, така и за нехуманитарна помощ, достигна 2,2 милиарда евро за периода 2016—2017 г. Това представлява голям процент от общата сума от 3 милиарда евро. Средствата в рамките на отпусната сума, за които са сключени договори, се увеличиха до 1,3 милиарда евро. От договорените средства са изплатени 677 милиона евро.²⁷ Тези средства продължават да имат реален ефект на място, като намаляват вероятността лицата, които се възползват от това финансиране, да решат да продължат пътуването си към ЕС.

Хуманитарна помощ

²⁴ По-специално на срещите на високо равнище, включително на 30 юни с първия заместник-председател Тимерманс, на 1 септември с комисар Аврамопулос и на 9 септември, като част от Политическия диалог на високо равнище между ЕС и Турция, воден от върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност/заместник-председателя г-жа Могерини и комисар Хан, на 30 септември и 6 декември с първия заместник-председател на Комисията Тимерманс и комисар Аврамопулос.

²⁵ Според предоставени от държавите членки данни за обратно приемане на турски граждани.

²⁶ COM(2016) 279 final от 4 май 2016 г.

²⁷ Като част от дейностите за осигуряване на видимост на Механизма е изготвена интерактивна карта, която позволява визуализация на местоположението и очакваните резултати от различните проекти: http://ec.europa.eu/enlargement/news_corner/migration/index_en.htm.

Комисията продължи да изпълнява своята хуманитарна стратегия в рамките на Механизма,²⁸ като към момента са предоставени 595 милиона евро. От тази сума 512 милиона евро са договорени чрез 26 хуманитарни проекта с 19 партньори, насочени към посрещане на основните нужди на мигрантите, закрила, образование, здравеопазване, храна и подслон. От тези 512 милиона евро, за които са сключени договори, до момента са изплатени 407 милиона евро.

Комисията постави началото на водещата инициатива в тази хуманитарна стратегия — „Мрежата за социална закрила при извънредни обстоятелства“ (МСЗИО), на 26 септември в Турция, заедно с турските органи и партньорските организации, изпълняващи схемата, и регистрирането на бенефициери започна на 28 ноември. Това е най-голямата досега хуманитарна програма на ЕС с бюджет от 348 милиона евро,²⁹ която има за цел да превежда пари в брой на най-уязвимите бежанци чрез електронни дебитни карти, за да им помогне да посрещнат основните си нужди по отношение на храна, подслон и образование. Първите плащания се очакват в края на декември 2016 г., а МСЗИО се стреми да увеличи броя на включените най-уязвими бежанци до един милион до първото полугодие на 2017 г.

В областта на закрилата се финализира широкообхватен план за реагиране. Вече се изпълняват широк спектър от интервенционни мерки за закрила, включително проект за 9 милиона евро, подписан през юли 2016 г., който се изпълнява от Фонда на ООН за населението. Проектът ще разшири предишни финансирани от Комисията интервенции чрез Фонда на ООН за населението, подпомагайки 20 безопасни зони за жени и девойки, като предоставя услуги в областта на репродуктивното здраве и интервенции, свързани с насилието, основавано на пола. Проектът също така има за цел да подпомогне достъпа до здравни услуги на най-уязвимите жени и девойки сред бежанците.

Нехуманитарна помощ

Мобилизираните средства за нехуманитарна помощ в рамките на Механизма за бежанците (около 1,6 милиарда евро) са почти напълно разпределени. Сключени са договори за 790 милиона евро, а изплатените средства са в размер на 270 милиона евро.

По линия на специалната мярка от юли 2016 г. за образование, здравеопазване, общинска инфраструктура и социално-икономическа подкрепа за бежанците в Турция през септември бяха подписани два големи договора за директна безвъзмездна помощ за период от две години. Първият договор, на стойност 300 милиона евро, е подписан с Министерството на националното образование на Турция и предоставя достъп на почти половин милион сирийски деца до официално образование, като в него е включен преподавателски и преподавателски персонал съответно от 15 000 и 2 000 души от Министерството. Вторият договор, който също е на стойност 300 милиона евро и е сключен с Министерството на здравеопазването, осигурява за близо два милиона бежанци достъп до първична здравна помощ чрез създаването на повече от 500 здравни заведения и рехабилитационни услуги в областта на психичното здраве за близо един милион бежанци в Турция. Освен това ще бъдат осигурени семейно планиране, превенция на инфекциозни болести, наемане и обучение на здравен персонал, както и информационни дейности.

Освен това на 28 ноември беше подписан договор на стойност 50 милиона евро за построяването и оборудването на 15 нови училища в провинции с голяма концентрация на сирийски бежанци. Ще бъдат построени стандартни училища, всяко с 24 класни стаи, включително стаи за персонала и десет специални стаи за деца с увреждания и травмирани деца. Проектът за строителството и оборудването

²⁸ Предоставянето на хуманитарна помощ по Механизма продължава да се извършва в съответствие със законодателството на ЕС в областта на хуманитарната помощ и принципите, залегнали в Европейския консенсус относно хуманитарната помощ.

²⁹ Договорени със Световната продоволствена програма и техния партньор по изпълнението, Турския червен полумесец, който работи в тясно сътрудничество с Министерството на социалната и семейната политика и AFAD (Администрацията за управление на бедствия и спешни ситуации), която е пряко подчинена на министър-председателя и координира отговора на Турция на бежанската криза.

на тези училища ще обхване 11 000 сирийски деца. Той също така ще увеличи изпълнителния и управленския капацитет на Министерството на националното образование³⁰.

През следващите няколко месеца с международните финансови институции ще бъдат сключени нови договори за проекти за изграждане на училища, болници и комунални услуги.

По линия на Регионалния доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата в Сирия се предвижда преди края на годината да бъдат подписани два договора. Първият проект, на стойност 33 милиона евро, ще увеличи достъпа до приобщаващи и висококачествени здравни услуги на сирийските бежанци и приемните общности и се изпълнява от Червения кръст на Дания и Червения полумесец на Турция. Вторият проект, на стойност 5 милиона евро, ще се изпълнява от нидерландската НПО „Спарк“ и има за цел да увеличи участието и равнопоставения достъп до специално и висше образование на уязвими сирийски младежи, който е трябвало да изоставят образованието си. Подготвят се и други проекти „отдолу нагоре“ по линия на Регионалния доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата в Сирия.

Рамката за резултатите от Механизма³¹ ще бъде финализирана за следващото заседание на ръководния комитет през януари 2017 г. Като част от системата за наблюдение и оценка на Механизма, рамката следва да посочва изходните резултати и да потвърди въздействието на неговите постижения. В процес на финализиране е и комуникационна стратегия на Механизма.

Основни предизвикателства и следващи стъпки

- осигуряване на бързото договаряне на всички програмни действия и тяхното ефикасно и финансово ефективно изпълнение при пълноценно сътрудничество с турските органи;
- подписване на нови хуманитарни проекти в областта на здравеопазването и образованието, договори по линия на международни финансови инструменти и Регионалния доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата в Сирия през следващите месеци;
- изготвяне на План за изпълнение на хуманитарни дейности за Турция за 2017 г.;
- финализиране на Рамката за резултатите от Механизма и увеличаване на ефективността на системата за наблюдение и оценка;
- финализиране на комуникационната стратегия на Механизма;
- провеждане на следващото заседание на ръководния комитет на 12 януари 2017 г.

8. Усъвършенстване на митническия съюз

На срещата на върха между ЕС и Турция през ноември 2015 г. бе поет ангажимент за усъвършенстване на митническия съюз. Като се основава на успеха на съществуващия митнически съюз и на първия икономически диалог на високо равнище между ЕС и Турция през април 2016 г. и след публични консултации и външно проучване Комисията извърши оценка на въздействието на встъпителните преговори с Турция за модернизиране на митническия съюз и разширяване на двустранната преференциална търговия, включвайки секторите на услугите, обществените поръчки и селското стопанство. Оценката на въздействието подчертава икономическите и социалните ползи от разширението на митническия съюз както за ЕС, така и за Турция. След подготвителната работа от страна на Комисията пред Съвета ще бъдат представени проект за указания за водене на преговори.

9. Процес на присъединяване

В рамките на преговорите за присъединяване досега са отворени 16 глави, като една от тях е временно затворена.

³⁰ Този проект се изпълнява успоредно с подобна инициатива на стойност 70 милиона евро за построяване и оборудване на 26 допълнителни училища, който не се изпълнява по линия на Механизма.

³¹ Рамката трябва да бъде подлежащ на развитие документ, който позволява непрекъснатия преглед на актуалността и резултатите от действията по Механизма. Следователно системата за наблюдение и оценка на Механизма има три цели: рамката да служи едновременно и като механизъм за отчетност, и като инструмент за наблюдение на изпълнението, и като инструмент за управление на информацията.

Продължи подготвителната работа в ключови области, като „Съдебна власт и основни права“ и „Правосъдие, свобода и сигурност“ (глави 23 и 24). Комисията е в процес на попълване и актуализиране на документите в съответствие с последните събития. Тези глави обхващат редица важни въпроси, включително основни права, като свобода на словото, съдебна система, политика за борба с корупцията, миграция и убежище, визови правила, управление на границите, полицейско сътрудничество и борба срещу организираната престъпност и тероризма. ЕС очаква от Турция да спазва най-високите стандарти по отношение на демокрацията, върховенството на закона и зачитането на основните свободи, включително свободата на изразяване на мнение.

Още през миналата пролет пред Съвета бяха представени подготвителни документи в областта на енергетиката (глава 15), образованието и културата (глава 26), външната политика и политиката за сигурност и отбрана (глава 31), без да се засягат позициите на държавите членки в съответствие с действащите разпоредби.

Комисията отчете общата ситуация в Турция в своя доклад от 9 ноември 2016 г.³²

10. Хуманитарни условия в Сирия

Хуманитарната ситуация в Сирия продължава да предизвиква сериозно безпокойство, по-специално в източната част на Алепо, където между 250 000 и 300 000 души са блокирани без никаква помощ от юли, като здравната система е пред разпадане, хранителните провизии бързо се изчерпват, а цените на малкото останали налични стоки растат главоломно. Ефективният и своевременен отговор на хуманитарните потребности на хората от източната част на Алепо и в други части на Северна Сирия зависи в голяма степен от съвместната дейност на ЕС и Турция, включително от улесняването на достъпа на хуманитарната помощ по всички възможни маршрути, не на последно място, чрез осъществяване на трансгранично сътрудничество от съседни държави, като Турция и Йордания.

През 2016 г. са били заделени 140 милиона евро за дейността на партньорските организации за животоспасяващи трансгранични операции от Турция в обсадените и труднодостъпни области в Северна Сирия³³. Поради сериозното положение в източната част на Алепо на 2 октомври ЕС започна хуманитарна инициатива в подкрепа на медицински евакуации и доставки на храни и лекарства за тази част на града след осигуряването на достъп и условия на сигурност. В рамките на тази инициатива Комисията е осигурила 25 милиона евро за партньорите, предоставящи хуманитарна помощ. Финансирането е също така предназначено за други възникнали внезапно спешни ситуации в Сирия, като позволява на партньорите бързо да мобилизират предварително разположени запаси за предоставяне на помощ в области, станали отново достъпни, или в отговор на внезапно разселване на населението, включително чрез конвои за доставка на помощ.

С оглед на ескалиращото насилие и нарастващите хуманитарни нужди ЕС непрекъснато призовава всички страни да изпълняват своите задължения съгласно международното хуманитарно право и да гарантират, че закрилата на цивилните граждани е главен приоритет.

11. Заключение

Въпреки трудните обстоятелства изпълнението на Изявлението на ЕС и Турция продължава да се консолидира от публикуването на Третия доклад на 28 септември 2016 г. Тенденцията от приемането на Изявлението на силно намаление на опитите за прекосяване в Егейско море потвърждават още веднъж резонансът на стратегията зад решението на ЕС и Турция да подпишат Изявлението.

Постигнат е и напредък по отношение на други аспекти, по-специално във връзка с темпа на сключване на договори по линия на Механизма за бежанците в Турция и изпълнението на проектите за подкрепа на бежанците на място и презаселването на сирийски бежанци от Турция.

³² SWD(2016) 366 final.

³³ В сектори като здравеопазване, защита, образование и първа помощ, с акцент върху най-уязвимите области.

Въпреки продължаването на усилията на ЕС и държавите членки за подобряване на управлението на миграцията и на капацитета на гръцката администрация за обработка на молби за убежище, много остава да бъде направено, за да се преодолеят основните проблеми, установени в предишния доклад. Както се посочва в Първия доклад, няма място за задоволство, тъй като един от най-трудните елементи — ежедневната работа по връщането на мигранти при пълно спазване на европейските и международните разпоредби — все още не може да се счита за изцяло изпълнен. Успешното изпълнение зависи предимно от политическата решимост на всички страни да предприемат необходимите действия. Условието на гръцките острови продължават да се влошават, тъй като темпът на връщанията е прекалено бавен и броят на върнатите е по-малък от броя на новопристигналите. Това изисква спешни съгласувани действия от страна на гръцките органи, агенциите на ЕС и държавите членки за ускоряване на изпълнението на съответните точки от Изявлението на ЕС и Турция и необходимостта от постигане на конкретни резултати на място на островите. От съществено значение е да се осигурят незабавно ресурси, за да се гарантира ефективното обработване на молбите за убежище на гръцките острови: това изисква държавите членки да отговорят в пълна степен на призивите на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището и на гръцките органи да се осигурят гаранции за бързо разглеждане на молбите за убежище, както и за ускоряване на темпа на връщане.

Турция следва да предприеме необходимите мерки за изпълнение във възможно най-кратък срок на оставащите критерии за либерализиране на визовия режим, за да може ЕС да отмени изискванията за визи за турски граждани.

Комисията ще продължи да насърчава работата по тези точки и ще представи петия си доклад относно постигнатия напредък в началото на март 2017 г.